TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Atiso Đà Lạt “hồi sinh” nhờ công nghệ nuôi cấy mô

14:17 04/05/2026

Tình trạng thoái hóa giống atiso kéo dài nhiều năm tại khu vực Đà Lạt đang từng bước được khắc phục nhờ ứng dụng công nghệ nuôi cấy mô – một giải pháp mang tính đột phá, giúp nâng cao chất lượng cây trồng và mở rộng tiềm năng sản xuất.

Giống atiso sản xuất bằng kỹ thuật nuôi cấy mô mở hướng khắc phục tình trạng thoái hóa giống

Bài toán thoái hóa giống đặt ra cấp thiết

Phường Lâm Viên - Đà Lạt, tỉnh Lâm Đồng vốn được biết đến là khu vực có lợi thế phát triển nông nghiệp công nghệ cao, song song với du lịch và dịch vụ. Những làng hoa truyền thống như Hà Đông, Đa Thiện, Thái Phiên cùng các vùng chuyên canh rau, hoa và cây dược liệu đã tạo nên nền tảng kinh tế đặc trưng cho địa phương.

Nông nghiệp công nghệ cao là thế mạnh của phường Lâm Viên - Đà Lạt. Ảnh: N.T.

Trong đó, atiso là cây trồng chủ lực, gắn bó lâu năm với người dân khu vực Thái Phiên, phường Lâm Viên - Đà Lạt. Tuy nhiên, sau nhiều năm canh tác, các giống atiso truyền thống như A80, A85 đã dần bộc lộ dấu hiệu thoái hóa: cây sinh trưởng kém, dễ nhiễm bệnh, năng suất và chất lượng dược liệu suy giảm.

Nuôi cấy mô tạo ra giống atiso sạch bệnh, đồng đều. Ảnh: P.L.V.

Nguyên nhân chính đến từ phương pháp nhân giống thủ công bằng cách tách chồi từ cây mẹ. Cách làm này khiến cây giống không đồng đều, tỷ lệ sống thấp và phụ thuộc nhiều vào điều kiện tự nhiên. Thực tế này đặt ra yêu cầu cấp thiết về một nguồn giống mới, sạch bệnh và ổn định hơn.

Ứng dụng công nghệ cao: Tín hiệu tích cực

Trước thực trạng đó, từ cuối năm 2024, phường Lâm Viên - Đà Lạt đã phối hợp với Trung tâm Nghiên cứu Khoai tây, Rau và Hoa triển khai mô hình trồng atiso bằng cây nuôi cấy mô trên diện tích 3.000m².

Sau một năm thực hiện, kết quả bước đầu cho thấy hiệu quả rõ rệt. Từ 3.000 cây giống sạch bệnh ban đầu, các hộ dân đã nhân giống lên khoảng 10.000 cây thế hệ F2. Đáng chú ý, cây giống trước khi đưa ra sản xuất được chăm sóc trong nhà kính, giúp tăng khả năng thích nghi và giảm rủi ro khi trồng ngoài trời.

Gia đình ông Ngô Văn Thành Tại tổ Nguyên Tử Lực 4, phường Lâm Viên - Đà Lạt nâng cao hiệu quả sản xuất nhờ giống atiso mới. Ảnh: P.L.V.

Người dân hưởng lợi từ giống mới

Tại tổ Nguyên Tử Lực 4 phường Lâm Viên - Đà Lạt, ông Ngô Văn Thành – hộ có nhiều năm trồng atiso – cho biết: từ 1.000 cây nuôi cấy mô ban đầu, gia đình ông đã nhân lên khoảng 6.000 cây. So với giống cũ, cây mới khỏe hơn, ít chết, khả năng nhân giống tốt, giúp duy trì ổn định diện tích canh tác 7.000m².

Giống atiso nuôi cấy mô giúp gia đình bà Nguyễn Thị Kim giảm sâu bệnh, ổn định năng suất và duy trì vùng sản xuất. Ảnh: P.L.V.

Tương tự, gia đình bà Nguyễn Thị Kim tại tổ Hòn Bồ phường Lâm Viên - Đà Lạt, cũng ghi nhận hiệu quả rõ rệt. Với hơn 30 năm kinh nghiệm trồng atiso, bà nhận định giống nuôi cấy mô có sức sinh trưởng vượt trội, khả năng kháng bệnh tốt, giảm đáng kể chi phí thuốc bảo vệ thực vật và công chăm sóc. Từ 1.000 cây ban đầu, gia đình bà đã phát triển lên khoảng 7.000 cây.

Cơ sở khoa học và triển vọng nhân rộng

Theo bà Phạm Thị Tư, quản lý Phòng Nuôi cấy mô - Trung tâm Nghiên cứu Khoai tây, Rau và Hoa, phương pháp nuôi cấy mô cho phép tạo ra cây giống đồng đều, sạch bệnh, có khả năng nhân nhanh với tỷ lệ sống cao. Quy trình sản xuất đã được hoàn thiện qua các bước: tái sinh chồi, nhân nhanh, phát triển thân – rễ và kiểm soát chất lượng trước khi xuất vườn.

Giống atiso mới sinh trưởng đồng đều, giúp nâng cao chất lượng dược liệu và hiệu quả sản xuất. Ảnh: P.L.V.

Thực tế triển khai cho thấy, giống atiso nuôi cấy mô không chỉ khắc phục hạn chế của phương pháp truyền thống mà còn mở ra hướng nâng cao năng suất, chất lượng dược liệu và giá trị kinh tế trên cùng diện tích.

Nền tảng phát triển nông nghiệp bền vững

Hiện nay, phường Lâm Viên - Đà Lạt có tổng diện tích sản xuất nông nghiệp hơn 957ha, trong đó nông nghiệp công nghệ cao chiếm tới 72%. Với 12 hợp tác xã và 7 tổ, hội nghề nghiệp, địa phương đang từng bước xây dựng chuỗi liên kết sản xuất hiệu quả.

Bên cạnh đó, việc hỗ trợ 72 hộ nông dân tham gia các sàn thương mại điện tử đã giúp mở rộng đầu ra sản phẩm, nâng cao năng lực cạnh tranh trong bối cảnh chuyển đổi số.

Việc ứng dụng công nghệ nuôi cấy mô trong sản xuất atiso không chỉ là giải pháp kỹ thuật mà còn là bước đi chiến lược, góp phần tái cấu trúc ngành nông nghiệp địa phương theo hướng hiện đại, bền vững. Đây được xem là nền tảng quan trọng để củng cố vị thế cây trồng đặc trưng của Đà Lạt trong giai đoạn tới.

Hoàng Phương